

WELKOM IN DE EXPO *DESTINATION SWEETHEART*

RED STAR LINE MUSEUM

Tentoonstelling *DESTINATION SWEETHEART*

25 september 2020 – 30 mei 2021

Bezoek zonder gids

Document voor leerkrachten

De tentoonstelling *Destination Sweetheart* in het Red Star Line Museum is een ideale bestemming voor een klasuitstap rond een boeiend en actueel onderwerp: liefdesmigratie. De verhalen over mensen die familie en vrienden achterlaten om elders een toekomst uit te bouwen met een geliefde dateren uit de periode van de Red Star Line én uit onze eigen tijd. Het bezoek aan *Destination Sweetheart* wordt zo een uitstap naar het verleden en een ontmoeting met het heden.

Praktische info en afspraken:

<https://redstarline.be/sites/redstarline/files/informatievoorscholen.pdf>

<https://www.redstarline.be/nl/coronavirus>

Tip: breng kladpapier en potloden mee naar het museum voor enkele opdrachten in de tentoonstelling.

Doelgroep: leerlingen lager onderwijs (derde graad)

Methodiek: interactieve rondleiding

Duur van de rondleiding: zelf te bepalen, bv. één uur

Locatie: Red Star Line Museum (expo in Loods)

1. VOORBEREIDING IN DE KLAS

Binnenkort bezoeken jullie de tentoonstelling *Destination Sweetheart* in het Red Star Line Museum. Aan de hand van enkele vragen kan je het museum voorstellen en het bezoek inleiden. Onderstaande foto's kunnen jullie ook [hier downloaden](#) en zo tonen aan de leerlingen.

Je kan de kaart van Antwerpen die je daar ook vindt gebruiken om de locatie van het museum aan te duiden en eventueel plekken die aan bod komen in het verhaal van Anna en Roger (zie hieronder). Maak zeker ook gebruik van de tijdlijn aanwezig in jullie klaslokaal om de periode aan te duiden waarin de rederij Red Star Line actief was (1873-1934), en de jaren waarin het verhaal van Anna en Roger plaatsvond.

Kennismaking met het museum:

Wie kent dit gebouw? Is dit een oud of nieuw gebouw? Is dit een oude of nieuwe foto? Hoe zie je dit?

Zo ziet het gebouw er nu uit. Het staat in Antwerpen. Sinds 2013 is het een museum: het **Red Star Line Museum**. Maar de gebouwen zijn zeer oud. Het oudste hoekgebouw werd gebouwd eind 19de eeuw.

De gebouwen waren van de rederij Red Star Line, een bedrijf met schepen. Deze schepen brachten tussen 1873 en 1934 mensen uit Europa naar Noord-Amerika. Tot 30 mei 2021 is er een tentoonstelling in het museum, en wij gaan die expo bezoeken. Wat is een museum? Wat is een tentoonstelling? Wat is dus het verschil?

Een **museum** is een plaats of gebouw. Musea verzamelen, bewaren, tonen en bestuderen voorwerpen. Je kan een museum bezoeken en alles bekijken. Musea vertellen verhalen over een bepaald onderwerp of over een bepaalde periode. In het Red Star Line Museum worden vooral verhalen verteld over mensen, mensen die hun thuisland verlaten en gaan wonen in een ander land.

Een **tentoonstelling** toont ook voorwerpen en vertelt ook verhalen, maar is meestal tijdelijk. Na een tijd, bv. enkele maanden, wordt de tentoonstelling weer afgebroken. Een tentoonstelling of expo gaat over een bepaald thema. In het museum zullen we ontdekken over welk thema *Destination Sweetheart* gaat. Of wie kan al bedenken waar deze expo over gaat?

Kennismaking met het thema van *Destination Sweetheart*:

Vertel het verhaal van Roger Roels en Anna Raveaux.

“Voor de oorlog is Roger Roels zeeman. Hij vaart tussen Antwerpen en New York, meestal op schepen die paarden vervoeren. Als hij in Antwerpen aankomt, zakt hij soms af naar een café in de Antwerpse volkswijk ‘Den Dam’, waar vaak zeemannen aan de toog hangen. In dat café ontmoet hij Anna Raveaux. Anna is kleermaakster maar werkt ook in het café van haar zus. Roger en Anna leren elkaar beter kennen. Ze zien elkaar graag en Roger neemt Anna mee naar de Sinksenfoor.

In de zomer van 1914 vertrekt Roger voor de zoveelste keer op een schip naar Amerika. Wanneer hij er aankomt, hoort hij het nieuws dat er in België oorlog is uitgebroken. Hij kan niet zomaar terug en blijft in New York. Na enkele maanden wordt ook Antwerpen bezet en wordt alle contact met zijn Anna verbroken. Wanneer in 1917 de Verenigde Staten in de oorlog komen, wordt Roger soldaat en begint hij te werken bij de Amerikaanse marine. Hij krijgt een opleiding in New York vanaf maart 1918. Negen maanden later is de oorlog over. Roger schrijft een langverwachte brief naar Anna. Hij vraagt haar ten huwelijk en nodigt haar uit om naar Amerika te komen. Hij zal haar ticket betalen.

Anna is 23 en neemt de beslissing om te verhuizen. Ook al was het zes jaar geleden toen ze Roger voor het laatst zag. In november 1920 komt Anna met het schip de Kroonland aan in New York. Ze trouwen snel en bouwen samen een nieuw leven op. In 1928 overlijdt Roger aan een longziekte. Anna blijft in Amerika, hoewel ze er geen familie en weinig vrienden en kennissen heeft. Ze houdt van de mogelijkheden van haar nieuwe land.”

Vragen voor de leerlingen:

Wat was de reden van vertrek naar Amerika voor Roger? En waarom trok Anna naar ginds? Waarom hadden ze tijdens de oorlog geen contact met elkaar?

2. RONDLEIDING IN DESTINATION SWEETHEART

START: INLEIDING

Neem plaats aan de buitenkant van het beginpaneel. Vertel de leerlingen waar jullie zijn: in het Red Star Line Museum. Vanuit Antwerpen vertrokken tussen 1873 en 1934 meer dan twee miljoen Europeanen met schepen van de Red Star Line naar Noord-Amerika, om daar te gaan wonen of werken. Een mogelijke reden van vertrek was de romantische liefde voor een persoon. Hierover gaat de tentoonstelling: emigreren voor de liefde, vroeger en nu.

Stel vragen aan je leerlingen:

- Ben je al eens verhuisd of gemigreerd? Waarom? Hoe was dit?
- Heb je al eens afscheid moeten nemen van familie en/of vrienden? Hoe voelde dit?
- Wat is de bestemming van je dromen?
- Waarom verhuizen of emigreren mensen?
- Zou je verhuizen omwille van de liefde? Waarom wel/niet?
- Ken je iemand die ooit voor de liefde verhuisde?
- Wat betekent *Destination Sweetheart*, de titel van de tentoonstelling?

Laat de leerlingen kijken naar de foto's en documenten van en over **Anna Raveaux** en vertel haar verhaal (of laat een leerling de tekst voorlezen):

“Anna Raveaux woont in Antwerpen. Honderd jaar geleden, in het jaar 1920, krijgt ze per brief een huwelijksaanzoek van haar lief Roger. Roger woont in Amerika. Ze hebben elkaar al zes jaar niet meer gezien. Bij de brief zit een ticket van de Red Star Line, om met het schip naar de Verenigde Staten te gaan vanuit Antwerpen. Anna gaat in op het aanzoek. Op de passagierslijst van haar overtocht over de oceaan, een document met informatie over de reizigers, vermeldt ze dat ze op weg is naar haar *sweetheart*. Haar bestemming is haar geliefde.”

Vragen voor de leerlingen:

- In de klas vertelde ik het verhaal van Anna en Roger al. Wat weten jullie nog over hen?
- Welke foto's of voorwerpen die je hier ziet hebben te maken met hun verhaal?
- Welke vragen zou je willen stellen aan Anna en Roger, moesten jullie hen nu nog kunnen interviewen?

STOP 1 : ONTMOETING

De tentoonstelling is opgebouwd aan de hand van thema-eilanden waar verhalen van mensen worden verteld. Indien het druk zou zijn: je moet niet per se de volgorde van de haltes volgen. Maar het is wel handig om te starten bij het eerste thema, ontmoeting.

In deze handleiding komen niet alle verhalen uit de expo aan bod. Ga zeker zelf nog op ontdekking! En het is niet verplicht om alle vragen en opdrachten te behandelen: maak gerust een keuze.

Stel vragen aan je leerlingen:

- Wie heeft er al een liefje? Waar heb je hem of haar ontmoet? Hoe was dit?
- Wie kent het verhaal van de eerste ontmoeting van zijn of haar ouders of grootouders en wil dit vertellen?
- Waar kan je een mogelijke geliefde leren kennen?
- Op welke manier kan dit gebeuren?
- Is er een verschil tussen vroeger en nu?

* Laat de leerlingen kijken naar de foto's, objecten en documenten van **Ida France en Vic Mees**. Je kan ook samen naar het filmpje kijken en het verhaal van Ida en Vic vertellen (of laat een leerling de tekst voorlezen):

“Ida France is een Britse soldate. Ze komt naar België op het einde van de Tweede Wereldoorlog, ten tijde van de Bevrijding. Vanuit Schoten nabij Antwerpen spoort ze Duitse bommen en vliegtuigen op met een radar. In een café leert ze Vic Mees kennen. Ida en Vic worden verliefd op elkaar. Wanneer de oorlog voorbij is, is Ida niet meer in Schoten. Maar zij houdt contact met Vic en ze verlopen zich. Ze trouwen in 1949 en Ida vestigt zich in België, het geboorteland van haar man.”

Stel vragen aan je leerlingen:

- Welke voorwerpen vallen op? Welk verhaal vertellen ze?
  - Kopjes en schoteltjes: Ida houdt in België Engelse tradities in ere, zoals het drinken van thee in de gepaste kopjes mét ondertas.
  - Foto van Vic en Ida na een voetbalmatch, aangeduid met nr. 3: wanneer Ida Vic voor het eerst ziet in het café van zijn ouders, komt hij van de voetbaltraining. Vic is een veelbelovend voetballer en speelt in 1948 voor het eerst bij de Rode Duivels. Omwille van Vics carrière besluit Ida naar België te verhuizen wanneer ze met hem trouwt.
  - Foto van een vrouw en soldaat die elkaar kussen op een tank: dit verwijst naar de Bevrijding, de periode dat Ida naar België komt als soldate (september 1944-mei 1945).
- Wat is de link tussen het thema liefdesmigratie en oorlogen?

Een oorlog brengt mensen uit verschillende landen samen. Tussen hen kan liefde ontstaan. Na WOII maar ook na WOI verhuizen heel wat Belgische vrouwen naar Noord-Amerika nadat ze verliefd werden op soldaten die Europa bevrijdden.

* Laat de leerlingen kijken naar de foto's, objecten en documenten van **Chela en Sascha** en vertel hun verhaal (of laat een leerling de tekst voorlezen):

“De Filipijnse Chela leert in 2015 via internet de Belg Sascha kennen. Tijdens chatsessies op een datingwebsite worden ze stilaan verliefd. Wanneer Sascha voor het eerst naar de Filipijnen gaat vraagt hij Chela ten huwelijk. Maar hem volgen naar België gaat niet zomaar. Er moeten heel wat documenten in orde worden gebracht. In 2019 kan ze naar België komen. Nu wonen Sascha en Chela samen als man en vrouw in Merksem.”

Stel vragen aan je leerlingen:

- Op welke manier ontmoeten Chela en Sascha elkaar?
- Op welke problemen kan je stoten wanneer je verliefd wordt op iemand die in een ander land woont?
- Wie heeft als eens gechat met een onbekende? Hoe was dit?

* Kijk samen met de leerlingen naar het filmpje over **Esther en Moshe**. Zij werden aan elkaar gekoppeld. Stel na het kijken volgende vraag aan je leerlingen: wat is er bijzonder aan hun verhaal?

STOP 2 : HUWELIJK

Kijk- en zoekopdracht: laat de leerlingen eerst kijken naar alle zaken die het verhaal vertellen van Philomena Buermans en Petrus Van Agtmael en Fati Zongo en Peter de Roover.

Geef hen een groepsopdracht: één groepje onderzoekt de foto's, documenten en objecten van Philomena en Petrus, het andere groepje die van Fati en Peter.

Per groepje is er één leerling die naar de inhoud van de vitrines kijkt, alsof hij of zij een fototoestel is dat een foto maakt. Deze leerling mag één minuut kijken en niet bewegen. Dan beschrijft hij of zij aan de rest van het groepje wat er te zien is en verzinnen ze samen het verhaal achter de foto's en objecten. Kunnen ze zo het verhaal van deze koppels en hun huwelijk reconstrueren?

Nadat de groepjes hun interpretatie aan elkaar hebben verteld, kan het echte verhaal worden verteld of voorgelezen.

*** Philomena Buermans en Petrus Van Agtmael**

“Petrus Van Agtmael trekt eind 19de eeuw naar de Verenigde Staten van Amerika om er te werken als boer. In 1901 keert hij even terug naar België om met Philomena Buermans te trouwen. Zij gaat met hem mee naar Amerika.

Dit is een verhaal over huwelijksmigratie in de tijd van de Red Star Line. Veel Europese migranten willen trouwen met een vrouw uit hun thuisland. De vrouwen migreren voor hun liefde maar soms is er nog een extra reden om te vertrekken, bijvoorbeeld een betere economische situatie in het land waar ze gaan wonen.”

Je kan vertellen dat dit voor Chela waarschijnlijk ook een extra reden was om in België te komen wonen.

*** Fati Zongo en Peter de Roover**

“De Belg Peter leert begin jaren 1990 in Burkina Faso, een Afrikaans land, Fati kennen en ze worden verliefd. In 2000 trouwen ze vier keer: in Fati's dorp in Burkina Faso, het burgerlijke huwelijk in het Antwerpse stadhuis, en een islamitisch en katholiek huwelijk in Burkina Faso.”

Stel vragen aan je leerlingen:

- Wie maakte al eens een trouwfeest mee? Wat gebeurde er allemaal?
- Waarom trouwen mensen?

- Kijk naar de huwelijksfoto's van Fati en Peter. Wat herken je? Zijn er verschillen tussen de foto's? Wat is hetzelfde?
- Bij een trouwfeest horen rituelen. Kennen jullie huwelijksrituelen of tradities?

Dramaopdracht: ga naar een plekje in de expo waar er meer plaats is. Poseer met de klas alsof er een foto gemaakt wordt tijdens een huwelijk, een familieportret. Wie speelt het koppel? Op welke manier kijk je voor de foto? Was dit vroeger anders? Vergelijk de foto van Philomena en Petrus (vroeger) met die van Fati en Peter (onze tijd).

Tip voor de leerkracht: maak ook effectief deze groepsfoto van jouw klas!

STOP 3 : AFSTAND

Kijkopdracht: laat de leerlingen kijken naar de tekening van Laura Vargas

- Wat zie je?
- Wie zijn deze mensen?
- Wat gebeurt er?
- Waar gaat deze tekening over?
- Zijn er leerlingen met familieleden die ver van België wonen? Wie wil hierover vertellen?

Door de kijkopdracht wordt het volgende thema voorgesteld, afstand. Vraag aan de leerlingen op welke manier zij afstand zouden voorstellen in een beeld.

Laura is kunstenaar. In de expo worden heel wat beelden getoond die haar verhaal vertellen. Kijk samen met de leerlingen: wat zie je, waar gaat dit over, wat kom je te weten over Laura en haar geliefde?

* Vertel het verhaal van **Laura Vargas en Stefan Slegers** (of laat een leerling voorlezen):

“De Colombiaanse Laura en de Belg Stefan ontmoeten elkaar op reis in een Colombiaans regenwoud. Ze worden verliefd. Wanneer Stefan weer in België is, is er een afstand: de geliefden zijn niet bij elkaar. Laura komt op bezoek en beslist om voorgoed naar België te komen.”

* Voor Laura is afstand niet per se iets negatiefs, voor anderen wel, zoals blijkt uit het **verhaal van L.**, dat gaat over problemen bij gezinshereniging. Bij dit verhaal horen enkele opvallende objecten: een sneeuwbol en drie badeendjes. Vraag aan de leerlingen wat ze zien en of ze dit kennen. De sneeuwbol is een souvenir uit Indië. De badeendjes vertellen een bijzonder verhaal. Vertel het, of laat een leerling voorlezen:

“L. is samen met een man uit Indië. Ze hebben een dochter. L. woont in België, maar haar geliefde krijgt geen documenten om in België te komen wonen. Dit vertelt L. over haar dochter: “Onze dochter is nog zo klein, ik dacht dat ze niet merkt dat haar vader ontbreekt. Maar een tijdje geleden zette ze in bad drie badeendjes samen, en zei: ‘mama eend, kindje eend en papa eend’. Ze zette het gezin samen. Daar ben ik erg van geschrokken. Vanuit het niets werd duidelijk dat ze weet dat haar vader deel uitmaakt van ons gezin.””

Dramaopdracht: ga even naar een vrij hoekje in de expo. Laat drie leerlingen in de rol kruipen van L., haar geliefde en haar dochter. L. en haar man bellen naar elkaar: wat hebben ze elkaar te vertellen? En wat wil de dochter nog zeggen aan de telefoon?

STOP 4 : DE BESLISSING

* Laat de leerlingen kijken naar de foto’s, objecten en documenten van **Lucien en Dolorès** en vertel hun verhaal (of laat een leerling de tekst voorlezen):

“Na WOII doet de Belgische soldaat Lucien zijn legerdienst in Duitsland. Hij krijgt post van de Canadese Dolorès, die brieven schrijft om soldaten moed te geven. Ze worden verliefd en na zijn legerdienst beslist Lucien naar Canada te verhuizen om te trouwen met Dolorès. Dit is erg spannend want hij kent Dolorès enkel van brieven.”

Dankzij de brieven die bewaard zijn kennen we dit liefdesverhaal erg goed. Het zijn historische bronnen om het verhaal van Lucien en Dolorès te reconstrueren. De laatste brief die Dolorès stuurde over de oceaan is bewaard, en ook de brief die Lucien schreef onderweg naar Canada.

Schrijfoopdracht: wat staat er in deze twee brieven? Laat één groepje een korte brief schrijven in naam van Dolorès, en één groepje kruipt in de pen van Lucien.

Tip: deze opdracht is ook geschikt om na het bezoek aan de expo in de klas te doen. Nadien kan je de echte brieven van Lucien en Dolorès voorlezen!

STOP 5 : EEN NIEUW LEVEN SAMEN

De expo gaat over een bijzondere reden van vertrek van mensen die emigreren en over de aankomst op een nieuwe plek. Hier staat het leven als immigrant in België centraal.

Zoek- en kijkopdracht: in dit thema-eiland worden vele verhalen verteld en vele foto’s, documenten en objecten getoond. Laat de leerlingen in zes kleine groepjes de verschillende verhalen ontdekken. Nadien vertellen ze aan elkaar wiens verhaal ze hebben onderzocht, wanneer alle leerlingen weer samenkomen. Laat de leerlingen

enkele concrete vragen noteren op kladpapier (hierop kunnen ze ook de antwoorden noteren):

- Welke vrouw staat centraal?
- Op wie wordt ze verliefd?
- In welk land is ze geboren?
- Welke foto of welk voorwerp vind je het meest interessant? Waarom? Vertel er iets over.

Verhalen:

- **Fatima Adnan en Mohamed** (Fatima is geboren in Marokko)
- **Henia El Biyar en Mohamed** (Henia is geboren in Marokko)
- **Malika en een man uit Marokko** (Malika is geboren in Algerije)
- **Anna Husenko en Andreas** (Anna is geboren in Oekraïne)
- **Silvana Spallarossa en René** (Silvana is geboren in Italië)
- **Avdia en een man uit België** (Avdia is geboren in Roemenië)

BETWEEN US – STOP 6

KUNSTINSTALLATIE VAN KIM SNAUWAERT & ANYUTA WIAZEMSKY SNAUWAERT

Kijk samen met de leerlingen naar de installatie in de kubus, maar ga niet met de klas naar binnen. De leerlingen mogen wel één per één naar binnen om rond te kijken. Vraag aan de leerlingen wat ze zien. Kunstenaressen Kim en Anyuta, die ook met elkaar getrouwd zijn, hebben hun slaapkamer nagebouwd. Deze slaapkamer is het bewijs van hun liefde voor elkaar.

Laat de leerlingen reflecteren: wat kan nog een bewijs zijn van echte liefde tussen mensen?

EINDE

* Liefdessloten: wie kent dit?

Vertel aan de leerlingen wat een liefdesslot is: een slotje met sleutel waarmee geliefden symbolisch hun liefde betuigen. Ze worden meestal bevestigd aan een brug over een rivier in een stad waarop de sleutel in het water wordt gegooid. Je kan dit zien in Parijs, Amsterdam, Londen en nog vele andere grote steden. In Antwerpen kan je liefdessloten zien aan een hek nabij het MAS.

* vragen om het bezoek af te ronden: je kan deze vragen gewoon stellen, je kan ook het liefdesrad op het einde van de expo gebruiken

- Wie was ooit al eens verliefd?
- Ben je romantisch?
- Zou jij voor de liefde verhuizen?
- Welk liefdesverhaal uit de tentoonstelling zal je bijblijven, en waarom?

- Welk object uit de expo vond je bijzonder, en waarom?
- Welk gevoel blijft bij jou hangen, na het bezoek aan de tentoonstelling?
- In welk verhaal uit de tentoonstelling herken je iemand uit je familie?

3. VERWERKING IN DE KLAS

Na het bezoek aan de tentoonstelling kan je dit bezoek achteraf in de klas samen met de leerlingen verwerken en verder ingaan op het thema van *Destination Sweetheart*. Hieronder enkele tips.

* Nabespreking aan de hand van vragen:

- Wat hebben jullie onthouden van het bezoek?
- Wat gaan jullie niet vergeten?
- Vonden jullie het een leuk of interessant bezoek? Waarom wel, waarom niet?
- Welk verhaal wil je voor altijd bewaren?

* Creatieve opdracht: bedenk een nieuwe titel in het Nederlands.

* Schrijfo opdracht: indien je tijdens het bezoek de opdracht gelinkt aan het verhaal van Lucien en Dolorès niet deed, kan je dit eventueel in de klas nog doen. Vertel hun verhaal en laat de leerlingen een liefdesbrief schrijven, vanuit het perspectief van Dolorès of Lucien.

“Na WOII doet de Belgische soldaat Lucien zijn legerdienst in Duitsland. Hij krijgt post van de Canadese Dolorès, die brieven schrijft om soldaten moed te geven. Ze worden verliefd en na zijn legerdienst beslist Lucien naar Canada te verhuizen om te trouwen met Dolorès. Dit is erg spannend want hij kent Dolorès enkel van brieven.”

De laatste brief die Dolorès stuurde over de oceaan is bewaard, en ook de brief die Lucien schreef onderweg naar Canada. Wat staat er in deze brieven? Laat de leerlingen een brief schrijven in naam van Dolorès of Lucien. Nadien kan je een stukje uit de echte brieven van Lucien en Dolorès voorlezen.

Dolorès:

‘Mijn lief, ik vraag je een poging te doen om echt te leven. Kom en nestel je in mijn armen die je vasthouden en je op mijn hart drukken. Druk je zware hoofd op mijn schouder, sluit je mooie ogen, doe het nog een keer. Wees kalm, mijn liefste. Je kleine vrouw zal je wiegen aan haar hart: zacht, teder, als een schattig kind dat groot verdriet heeft. Op je hete voorhoofd geef ik een lange kus ... en ik leun erop om tegen je te fluisteren. Moed, lieve man! Wees sterk voor je kleine vrouw die alleen niets kan doen, niets is.’

‘Ik hou van je mijn schat. Je weet hoeveel ik van je hou, dat ik voor altijd van jou ben, dat niets ons kan scheiden, dat we op een dag verenigd zullen zijn voor God en voor de mensen.

Mijn lief, hef je hoofd een beetje op, breng je lieve lippen bij mij, laat de mijne ze hun verontrustende kus geven ... ‘

Lucien:

‘Helemaal alleen steek ik de oceaan over. Al mijn resterende eigendommen zitten in twee koffers. Maar ik heb mijn vertrouwen, mijn hoop, en mijn liefde. Ik heb mijn Dolorès die op me wacht. De afscheidsmomenten waren erg pijnlijk. Ik leed en huilde, terwijl ik me wegstak in mijn hut. Sommigen zal ik nooit meer ontmoeten, ook al zullen ze alleen nog maar leven om me terug te zien. Liefste, vergeef het mijn moeder als ze nog een beetje van de kaart is. Ik doe mijn best om met vreugde te komen en om de pijn achter te laten. Om alleen aan jou te denken, liefste. Nu alles beklonken is, mijn liefste, zal ik ons een onvergetelijk moment geven. Nee, het is niet langer een liefdesdroom! Het is niet langer een gedachte, een hoop die nog in vervulling moet gaan. Het is meer dan dat. Ik heb alleen jou, schat. Wat een vreugde, wat een geluk, dat ik je eindelijk kan aanraken.’

* Onderzoeksoopdracht: ga op zoek naar een verhaal over liefdesmigratie in jouw familie of buurt.

STAPPENPLAN

- Ga op zoek naar een persoon of koppel met zo’n verhaal: in jouw familie, in je buurt, bij vrienden en kennissen.
- Maak een afspraak voor een interview. Dit interview kan via e-mail of telefoon gebeuren, of live.
- Stel vragen en noteer de antwoorden.

VRAGENLIJST

- Wat is jouw naam?
- Wat is je geboortedatum?
- Waar woon je?
- Waar ben je geboren?
- Waar en wanneer heb je jouw geliefde leren kennen?
- Ben je getrouwd? Indien ja, waar en wanneer?
- Wanneer ben je verhuisd?
- Wat was de reden van je vertrek?
- Was de beslissing om te vertrekken moeilijk om te nemen? Waarom wel of waarom niet?
- Hoe was de reis naar jouw nieuwe land?
- Hoe was de aankomst?
- Hoe verliep je leven in je nieuwe land?
- Wat was jouw droom? Is die uitgekomen?
- Ben je nog samen met je geliefde?
- Heb je foto’s of voorwerpen die jouw verhaal illustreren?

Na het interview kunnen de leerlingen de verhalen vertellen of voorstellen in de klas.

4. EINDTERMEN

Volgende eindtermen komen aan bod tijdens de rondleiding:

De leerlingen

- tonen in concrete situaties voldoende zelfvertrouwen, gebaseerd op kennis van het eigen kunnen
- hebben aandacht voor de onuitgesproken regels die de interacties binnen een groep typeren en zijn bereid er rekening mee te houden
- kunnen in een kleine groep voor een welomschreven opdracht een taakverdeling en planning in de tijd opmaken
- tonen belangstelling voor het verleden, heden en de toekomst, hier en elders
- kunnen beeldinformatie herkennen, begrijpen, interpreteren en er kritisch tegenover staan
- kunnen geconcentreerd luisteren naar een gesproken tekst en die mondeling, schriftelijk, beeldend of dramatisch weergeven
- kunnen ervaringen, gevoelens, ideeën, fantasieën uiten in spel
- kunnen blijvend nieuwe dingen uit hun omgeving ontdekken
- kunnen in omgang met anderen respect en waardering opbrengen
- kunnen zorg opbrengen voor iets of iemand anders
- kunnen kritisch zijn en een eigen mening formuleren
- kunnen zich discreet opstellen